PRESSEMEDDELELSE

PRESSEMEDDELELSE – Hver tredje hjertestopoverlever husker noget fra tiden uden puls

Pressemeddelelse · Undervisning

Foto: Foto: Dmitry Egorov, Pexels

Det første danske studie af nærdødsoplevelser viser, at mange overlevere efter hjertestop har klare erindringer fra perioden, hvor de fremstod bevidstløse. Oplevelserne ligner dem, som er beskrevet i udlandet, men i Danmark ser de ud til at efterlade mennesker med flere eksistentielle spørgsmål end svar.

Kan man opleve noget, mens hjertet står stille? Det spørgsmål har man forsøgt at besvare i årtier. Nu viser den første landsdækkende danske undersøgelse af nærdødsoplevelser blandt overlevere efter hjertestop uden for hospitalet, at næsten hver tredje har erindringer fra perioden under hjertestoppet.

"Omkring 30 procent af deltagerne fortæller, at de kan huske noget fra den periode, hvor de fremstod bevidstløse. Det stemmer godt overens med international forskning og peger på, at mennesker godt kan have meget levende oplevelser, selv om de udadtil virker helt uden bevidsthed," siger studiets forfatter Tobias Anker Stripp, adjunkt på Institut for Veterinær- og Husdyrvidenskab og Center for Videnskab og Tro på Københavns Universitet.

Fred, lys og møder med afdødeBlandt deltagerne havde seks procent oplevelser, der var så omfattende og detaljerede, at de opfyldte forskningens kriterier for en nærdødsoplevelse. Mange fortalte om en stærk følelse af fred og velvære. Andre oplevede et klart lys, at være uden for kroppen, at bevæge sig gennem en tunnel eller ind i en anden virkelighed. Nogle beskrev møder med afdøde familiemedlemmer eller en oplevelse af at nå frem til en slags grænse, hvorfra de måtte vende tilbage.

"Danskerne beskriver grundlæggende de samme erfaringer, som mennesker med nærdødsoplevelser gør i resten af verden. Det er interessant, at oplevelserne er så ens på tværs af kulturer, religioner og verdensdele," siger Tobias Anker Stripp.

Færre danske nærdødsoplevelser end ventetForskeren havde forventet at finde flere nærdødsoplevelser end tilfældet var. For mens internationale undersøgelser typisk finder nærdødsoplevelser hos omkring hver femte hjertestopoverlever, fandt det danske studie kun oplevelser hos seks procent. Ifølge Tobias Anker Stripp kan en del af forklaringen være kulturel:

"Danmark er et meget sekulært samfund, og vi har generelt ikke et stærkt sprog for eksistentielle og åndelige erfaringer. Nogle kan have svært ved at beskrive eller forstå det, de har oplevet. Andre kan være tilbageholdende med at fortælle om det af frygt for at blive opfattet som mærkelige."

Han peger også på, at flere af de personer, han har talt med i forbindelse med forskningen, aldrig tidligere havde fortalt andre om deres oplevelse.

"For nogle er det en ekstremt privat erfaring. Jeg har mødt mennesker, der sagde, at jeg var den første person, de nogensinde havde fortalt det til," siger han.

Overraskende resultat: Mindre mening i livetStudiets mest overraskende fund handler imidlertid ikke om selve oplevelserne, men om tiden efter. International forskning har ofte peget på, at nærdødsoplevelser kan føre til større mening med livet. I den danske undersøgelse så forskeren derimod tegn på det modsatte: Personer med nærdødsoplevelser

rapporterede oftere lavere oplevet mening i livet samtidig med, at de havde større eksistentielle og åndelige behov og i højere grad troede på et liv efter døden.

"Det var det fund, der overraskede mig mest. Normalt beskrives nærdødsoplevelser som noget, der styrker oplevelsen af mening. Men resultaterne kan tyde på, at oplevelserne i første omgang ryster en og sætter gang i en søgen efter mening og forståelse. Det betyder ikke nødvendigvis, at mennesker mister mening med livet varigt. Min fortolkning er snarere, at oplevelsen kan udfordre nogle af de grundlæggende forståelser af verden, som man hidtil har levet efter. Hvis man ikke i den omkringliggende kultur eller personligt har sprog til at forstå eller rammesætte oplevelsen, kan den måske i en periode opleves som meningsforstyrrende."

Udfordrer synet på bevidsthedTobias Anker Stripp understreger, at studiet ikke kan afgøre, hvad nærdødsoplevelser er, hvordan de opstår, eller hvilke effekter der kommer først. Men resultaterne bidrager til en voksende international diskussion om forholdet mellem hjerne og bevidsthed.

"Jeg mener naturligvis ikke, at studiet beviser et liv efter døden. Men det udfordrer, sammen med den internationale litteratur, nogle af vores grundlæggende antagelser om bevidsthed. De mennesker, der er med i studiet, beskriver detaljerede og stærke oplevelser fra en periode, hvor de ifølge den almindelige forståelse af hjernen ikke burde kunne have sådanne erfaringer," siger han og tilføjer, at han håber, at resultaterne kan bidrage til en større opmærksomhed på patienternes oplevelser efter hjertestop:

"I sundhedsvæsenet taler vi meget om den fysiske, psykiske og sociale rehabilitering efter hjertestop. Måske skal vi også blive bedre til at spørge ind til de eksistentielle oplevelser, som nogle mennesker kommer tilbage med. Patienterne kan have brug for at tale om oplevelserne, uanset hvordan de fortolker dem. Vi behøver ikke forstå eller forklare mysteriet for at kunne lytte til det. Det vigtigste er at møde mennesker med nysgerrighed og åbenhed."

Om studiet

- Studiet er det første landsdækkende studie af nærdødsoplevelser blandt hjertestopoverlevere i Danmark.
- Omfatter alle registrerede overlevere efter hjertestop uden for hospital i Danmark 2016-2020.

- 2.262 personer blev inviteret til at deltage.
- 855 besvarede spørgeskemaet.
- 32 procent af deltagerne rapporterede erindringer fra perioden omkring hjertestoppet.
- 6 procent af deltagerne opfyldte kriterierne for en nærdødsoplevelse, der bl.a. omfatter fredsfølelse, stærke sanseoplevelser, lysfænomener, ud-af-kroppen-oplevelser og møder med afdøde.

Studiet er publiceret i Ugeskrift for Læger

For yderligere information:

København Universitet

KILDE / LOGO: Københavns Universitet. FOTO: Dmitry Egorov, Pexels.

Online: https://pressemeddelelse.dk/pressemeddelelser/pressemeddelelse-hver-tredje-hjertestopoverlever-husker-noget-fra-tiden-uden-puls/

Pressemeddelelsen er videreformidlet af Pressemeddelelse.dk. Pressemeddelelse.dk er ikke ansvarlig for indholdet. Spørgsmål til indholdet rettes til Københavns Universitet.